

ฉบับที่ 289 ปกษรศ มิกุนายน พ.ศ. 2556

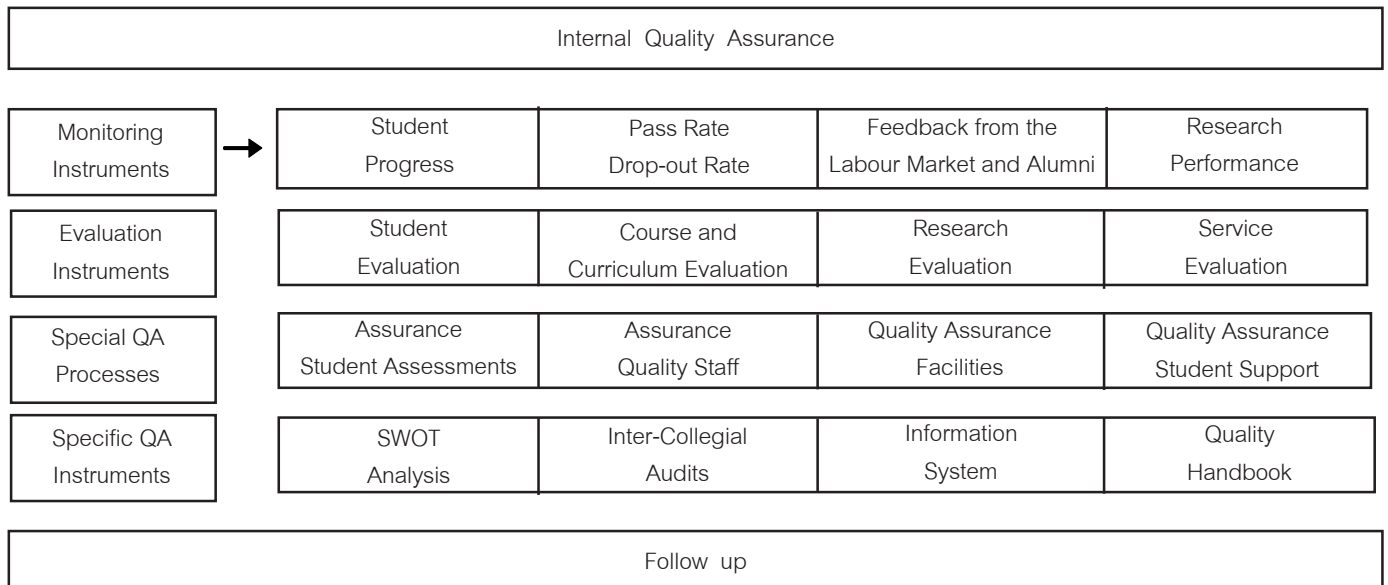
การประกันคุณภาพระบบประกันคุณภาพภายในของ AUNQA

QA NEWS ฉบับที่ 261 และ 262 ได้เสนอกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network : AUN) หรือ AUNQA ว่าประกอบด้วยกรอบการประกันคุณภาพระดับสถาบัน การประกันคุณภาพระบบประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพระดับหลักสูตร และฉบับที่ 282 ถึง ฉบับที่ 286 ได้นำเสนอเกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับหลักสูตรของ AUNQA ไปแล้ว ฉบับนี้ขอแนะนำการประกันคุณภาพระบบประกันคุณภาพภายในมานำเสนอ

ระบบประกันคุณภาพภายใน (IQA System) ตามแนวทางของ AUNQA เป็นระบบซึ่งผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาใช้ในการควบคุมกลไกต่างๆ เพื่อธำรงรักษาและเพิ่มคุณภาพ สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีระบบประกันคุณภาพภายในที่สามารถติดตามควบคุม ปรับปรุง และประเมินคุณภาพ ซึ่งไม่มีรูปแบบหรือระบบใดระบบหนึ่งสำหรับใช้กับทุกสถาบัน แต่ละสถาบันต้องสร้างระบบของตนเอง อย่างไรก็ตามระบบประกันคุณภาพภายในควรคำนึงถึง

1. เป็นระบบที่ง่ายไม่ซับซ้อน
2. มีความเป็นอิสระ
3. การสนับสนุนจากผู้บริหารและบุคลากร
4. มีความสมดุลระหว่างกระบวนการจากส่วนกลางและการกระจายอำนาจ
5. ใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ
6. เป็นระบบที่ปรับปรุงการพัฒนาระดับชาติหรือนานาชาติ

การประเมินระบบประกันคุณภาพภายในของ AUNQA ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ คือ 1) เครื่องมือติดตามผล 2) เครื่องมือประเมินผล 3) กระบวนการประกันคุณภาพ และ 4) เครื่องมือสำหรับการประกันคุณภาพ ดังรูป

การประกันคุณภาพระบบประกันคุณภาพภายในของ AUNQA

จากรูป แรกแรก เป็นการติดตามผลที่จำเป็นเพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานและการพัฒนาของสถาบันอุดมศึกษา โดยให้ความสนใจรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการเรียน

ของนักศึกษา อัตราการสำเร็จการศึกษาและการออกกลางคัน ข้อมูลป้อนกลับจากผู้ใช้บัณฑิตและศิษย์เก่า ตลอดจนผลงานด้านการวิจัย

แถวที่สอง เป็นการประเมินผลที่สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมี ได้แก่ การประเมินผลผู้เรียน การประเมินหลักสูตรและรายวิชา รวมถึงการประเมินผลการดำเนินงานด้านกาวิจัยและการบริการวิชาการ

แถวที่สาม เป็นส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการประกันคุณภาพภายในที่จำเป็นต้องมี ได้แก่ การประเมินผลผู้เรียน คุณภาพบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก และการสนับสนุนผู้เรียน

แถวที่สี่ แสดงเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่ การประเมินตนเอง หรือการวิเคราะห์ SWOT การประเมินคุณภาพภายนอก ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร และคู่มือการประกันคุณภาพ

นอกจากนั้น ระบบการประกันคุณภาพภายในยังต้องประกอบด้วย นโยบายและกระบวนการประกันคุณภาพ และการติดตามผล

เกณฑ์การประเมินระบบประกันคุณภาพภายในของ AUNQA มีดังนี้

1. ทิศทางการประกันคุณภาพ (General Aspects)

นโยบายและกระบวนการประกันคุณภาพที่ชัดเจนจะทำให้กรอบแนวทางการพัฒนาและติดตามประสิทธิภาพของระบบประกันคุณภาพ นอกจากนี้ยังช่วยให้สาธารณชนมั่นใจในความเป็นอิสระของสถาบัน นโยบายที่กำหนดต้องแสดงถึงความมุ่งมั่นของสถาบัน และวิธีการที่จะทำให้บรรลุซึ่งนโยบายที่กำหนด

เกณฑ์

1. สถาบันมีนโยบาย และกระบวนการที่ชัดเจนในการรับประกันคุณภาพและมาตรฐานของหลักสูตร และปริญญาบัตรของตน สถาบันแสดงเจตนารมณ์อย่างชัดเจนในการพัฒนาวัฒนธรรมคุณภาพ และความตระหนักในคุณภาพ

2. เพื่อให้บรรลุซึ่งนโยบายที่กำหนด สถาบันพัฒนากลยุทธ์และนำไปใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง กลยุทธ์นโยบาย และกระบวนการต้องกำหนดอย่างเป็นทางการ และเผยแพร่สู่สาธารณชน

3. นโยบายและกระบวนการประกันคุณภาพที่กำหนดต้องรวมถึงบทบาทของนักศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. ระบบการติดตาม (The Monitoring System)

ระบบประกันคุณภาพที่มีการติดตามตรวจสอบกิจกรรมหลักที่สำคัญเป็นประจำสม่ำเสมอจะช่วยสร้างความมั่นใจในสถาบันให้กับนักศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

เกณฑ์

สถาบันมีระบบการติดตามตรวจสอบอย่างเป็นระบบในการรวบรวมสารสนเทศเกี่ยวกับคุณภาพของกิจกรรมต่างๆ ระบบการติดตามตรวจสอบอย่างน้อยควรประกอบด้วย

1. การประเมินผลนักศึกษา
2. การติดตามความก้าวหน้าของนักศึกษา
3. ข้อมูลย้อนกลับจากตลาดแรงงาน
4. ข้อมูลย้อนกลับจากศิษย์เก่า
5. จำนวนผลงานที่ตีพิมพ์
6. จำนวนเงินช่วยเหลือ

3. เครื่องมือประเมินผล (Evaluation Instruments)

ความเชื่อมั่นในสถาบันของนักศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกิจกรรมการประกันคุณภาพที่ทำให้มั่นใจได้ว่าหลักสูตรได้รับการพัฒนามาอย่างดี มีการติดตามและทบทวนอย่างสม่ำเสมอตามช่วงเวลาเพื่อให้เป็นปัจจุบันและทันสมัย การประกันคุณภาพหลักสูตรและปริญญาบัตร ควรประกอบด้วย

- การพัฒนาและเผยแพร่ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- การให้ความสนใจกับการออกแบบหลักสูตร และเนื้อหา
- ความเหมาะสมกับรูปแบบการศึกษาที่แตกต่างกัน (เช่น การศึกษาเต็มเวลา การศึกษาบางเวลา การศึกษาทางไกล e-learning เป็นต้น) และชนิดของการอุดมศึกษา (เช่น เน้นวิชาการ อาชีวศึกษา และความเป็นมืออาชีพ เป็นต้น)
- ความพอเพียงของทรัพยากรการเรียนรู้ที่เหมาะสม
- กระบวนการอนุมัติและรับรองหลักสูตร
- การติดตามความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
- การทบทวนหลักสูตรเป็นระยะตามรอบเวลา โดยมีบุคคลภายนอกร่วมด้วย

เกณฑ์

สถาบันอุดมศึกษามีกลไกในการทบทวนหรือประเมินผลตามช่วงเวลาในสิ่งเหล่านี้

1. กิจกรรมหลัก
2. หลักสูตรและปริญญา
3. กิจกรรมกาวิจัย (ถ้ามีการดำเนินการ)
4. การบริการวิชาการ

ฉบับต่อไปเป็นเกณฑ์การประเมินส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการประกันคุณภาพที่สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมี